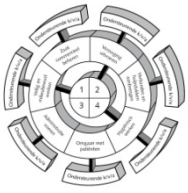

ESF-project 4218

Het CCV-model

“Ik zag cursisten patiëntenfiches invullen alsof ze nog nooit iets anders hadden gedaan. (...) het viel me ook op hoe nauwkeurig deze waren opgesteld en met de correcte medische terminologie.”

Wat voorafging...

In juli 2013 startten we met een praktijkexperiment. We schrijven intussen augustus 2014, ruim een jaar later en meteen ook halfweg het experiment. Ons opzet? We testen een **innovatieve opleidingsmethodiek voor beroepsgerichte vorming** in een **ondernemerschapstraject gespecialiseerd voetverzorgers** ... ([lees verder](#))

Wat maakt het CCV-model zo anders?

Het CCV-model vertrekt van een kader, i.c. het SERV-beroepscompetentieprofiel van de gespecialiseerd voetverzorgers. In dit profiel staan o.m. de 40 beroepstaken (vooral verzorgingen, maar ook ondernemerschapshandelingen) beschreven... ([lees verder](#))

Hoe is zo'n les opgebouwd?

Net zoals elk didactisch handboek het voorschrijft, herken je duidelijk 3 onderdelen: een inleiding, midden en afronding van de les. In de **inleiding** introduceert en situeert de docent-competentiehouder de taak. Hij/zij beschrijft de taak en motiveert van uit de praktijk van het beroep... ([lees verder](#))

Interview met twee praktijkexperten op bezoek.

Het einde van het cursusjaar, dat betekent dat onze opleidingen gespecialiseerd voetverzorgers volgens de CCV-methodiek halfweg zijn. Hoog tijd vonden wij om eens een paar specialisten uit de praktijk van de gespecialiseerd voetverzorgers te vragen om kennis te maken met de vaardigheden die onze cursisten sinds de start van de opleiding hebben opgedaan... ([lees verder](#))

Hoe gaat het verder?

Momenteel is het eerste jaar gespecialiseerd voetverzorgers volgens de principes van de CCV-methodiek afgerond. De vijfde context is in uitvoering. Daarmee zitten we precies halfweg... ([lees verder](#))

Wat voorafging...

In juli 2013 startten we met een praktijkexperiment. We schrijven intussen augustus 2014, ruim een jaar later en meteen ook halfweg het experiment. Ons opzet? We testten een **innovatieve opleidingsmethodiek voor beroepsgerichte vorming** in een *ondernemerschapstraject gespecialiseerd voetverzorgers* bij drie SYNTRA: Limburg, Midden-Vlaanderen en West. We kunnen dit experiment realiseren dankzij de medewerking van het Agentschap voor Ondernemersvorming SYNTRA Vlaanderen en de financiële ondersteuning van het ESF-Agentschap Vlaanderen.

De opleidingsmethodiek kreeg de naam 'het **CCV-model**' mee, waarbij CCV het letterwoord is van *Contextueel Competentie Verwervings*(model). Cursisten die volgens de principes van het CCV-model worden opgeleid, verwerven aan de hand van concrete beroepspraktijken expertise in een vak. De methodiek is o.m. innovatief omdat de competentieverwerving systematisch verloopt, aantoonbaar is en er op kan ingewerkt worden.

In een vorige nieuwsbrief kondigden we reeds aan dat we u wegwijs wilden maken in de **principes van het CCV-model**. Welke kenmerken maakt het zo bijzonder? En op welke manier worden deze vervolgens toegepast binnen de concrete context van een les. Met deze nieuwsbrief bieden we u hierin graag een inblik en informeren we u over onze tussentijdse ervaringen. Daarnaast leest u ook een interview met twee praktijkexperten die een bezoek brachten aan een opleiding gespecialiseerd voetverzorgers volgens de CCV-methodiek.

[\(terug naar overzicht\)](#)

De basisprincipes van het CCV-model. Hoe gaat de opleiding in zijn werk? of beter: wat maakt het CCV-model zo anders?

Het CCV-model vertrekt van een kader, i.c. het **SERV-beroepscompetentieprofiel** van de gespecialiseerd voetverzorgers. In dit profiel staan o.m. de 40 **beroepstaken** beschreven die een gespecialiseerd voetverzorgers moet uitvoeren (het zijn vooral voetverzorgingen, maar ook ondernemerschapshandelingen).

Deze 40 beroepstaken, gerubriceerd in 10 **beroepscontexten**, vormen de ruggengraat van de *instructional design*. Het lessenrooster wordt opgebouwd op basis van deze contexten, en dus niet langer aan de hand van aparte vakken. Aan het einde van iedere context demonstreert de cursist tijdens een zogenaamde '**summatieve evaluatie**' de verworven kennis, vaardigheden en attitudes.

Om deze 40 beroepstaken vakkundig te kunnen uitvoeren, zijn volgens het beroepscompetentieprofiel van de gespecialiseerd voetverzorgers 7 **competenties** nodig. Het CCV-model zet deze competenties in relatie met de beroepstaken. Op die manier kunnen de opleidingsontwikkelaars op een **systematische manier** de noodzakelijke beroepscompetenties bij de cursist initiëren en verder ontwikkelen. Met andere woorden: door zelf de beroepstaken uit te voeren, verwerft de cursist gaandeweg de noodzakelijke beroepscompetenties om deze taken met een toenemende expertise uit te voeren. Dit proces van competentieverwerving gebeurt natuurlijk niet zomaar. Het is het resultaat van een **gerichte begeleidingsmethodiek van de docent**. Deze CCV-begeleidingsmethodiek is gebaseerd op het *cognitive apprenticeship* en maakt gebruik van 7 verschillende ondersteuningsprincipes. In een volgende editie van deze nieuwsbrief leest u hierover meer.

De **docent** heeft in deze competentiegerichte aanpak een centrale rol - meer zelfs dan in andere opleidingsconcepten - omdat hij/zij ook de ondersteunende kennis, vaardigheden en attitudes aanbrengt. Dit vereist van de docenten niet alleen dat ze zelf de noodzakelijke **beroepscompetenties beheersen** (om het takenpakket zelf vakkundig te kunnen uitvoeren), maar ook dat ze een functionele en parate kennis hebben van de **kennis, vaardigheden en attitudes** die de competenties ondersteunen. Daarom spreken we in de methodiek van het CCV-model niet over docenten, maar wel over '**competentiehouders**'. Het zijn stuk voor stuk ervaren beroepsbeoefenaars. Ze begeleiden, ondersteunen, coachen, instrueren, bevragen,... de cursisten bij de concrete uitvoering van de beroepstaken. Deze begeleiding evolueert volgens het principe van de zgn. *legitimate peripheral participation*. Het komt concreet hierop neer dat de **cursist actief meewerkt** in een

praktijkcontext, waar hij afhankelijk van het momentane ontwikkelingsniveau ‘**stapsgewijs** meer verantwoordelijkheid en **meer complexe beroepstaken** te verwerken krijgt’. De didactische en pedagogische vaardigheden die hiervoor noodzakelijk zijn, worden via coaching en gerichte vorming aan de docenten bijgebracht door een team van professionele **docentencoaches**.

De toepassing van het *legitimate peripheral participation* principe houdt ook in dat een opleiding volgens het CCV-model enkel kan plaatsvinden in een **fysieke ruimte** die sterke gelijkenissen heeft met die van de **professionele beroepsrealiteit**, waar professionele instrumenten en gereedschappen ter beschikking zijn (zodat de beroepstaken op een deskundige manier kunnen uitgevoerd worden), maar daarnaast ook kansen biedt om in groepsverband een instructiemoment te geven of een bepaalde thematiek centraal te stellen. Tot slot zijn ook de nodige **audiovisuele** en **IT-faciliteiten** onontbeerlijk in zo’n *skills-lab*.

[\(terug naar overzicht\)](#)

Hoe is zo’n les gespecialiseerd voetverzorgers volgens de principes van het CCV-model opgebouwd?

Net zoals elk didactisch handboek het voorschrijft, herken je duidelijk 3 onderdelen: een inleiding, midden en afronding van de les. In de **inleiding** introduceert en situeert de docent-competentiehouder de taak. Hij/zij beschrijft de taak en motiveert van uit de praktijk van het beroep. Daarnaast wordt de focus gelegd op de relevante competentie-indicatoren en op de criteria die een vakbekwame verzorging kenmerken.

In het **middengedeelte** van de les begint de docent met de uitvoering van de specifieke taak. Tijdens de uitvoering geeft hij/zij informatie over de opeenvolgende stappen, kritische fases, de relevante competentie-indicatoren en de concrete kwaliteitscriteria die een goede uitvoering kenmerken.

Daarnaast worden de ondersteunende kennis, vaardigheden en attitudes op een functionele manier geïntroduceerd. Dit betekent dat elk van deze elementen pas aan bod komt wanneer ze relevant is en dus de concrete handelingen van dat moment motiveren. In deze fase stelt de docent continu vragen aan cursisten zodat mentale verwerking op gang komt. Vervolgens worden de cursisten zelf aan het werk gezet. Daarbij wordt gestart met de eenvoudigste conditie (handeling per handeling, ondersteuning door de competentiehouder,...) om na een aantal lessen te eindigen in de meest complexe conditie (dit is de zelfstandige uitvoering van de totale handeling en dit bij de meest complexe verschijningsvorm).

Tijdens de fase van de **afronding van de les** reflecteert de cursist verder over de gevolgde aanpak. De ‘Kijkwijzer’ (een soort werkboekje) stimuleert de mentale verwerking bij de cursist gedurende de les. In deze lesfase wordt de cursist gevraagd om nog even expliciet stil te staan bij de afbeeldingen, terminologie en aandachtspunten die hij/zij zelf heeft aangeduid. Cursisten wisselen informatie uit en vormen zo verder een ‘lerende gemeenschap’. Naast een leidraad bevat de Kijkwijzer ook een apart zelfbeoordelingsinstrument voor iedere context. Daarin duiden cursisten de vorderingen in hun individuele competentieverwerving aan.

[\(terug naar overzicht\)](#)

Interview met twee praktijkexperten op bezoek in campus Sint-Niklaas.

Het einde van het cursusjaar, dat betekent dat onze opleidingen gespecialiseerd voetverzorger volgens de CCV-methodiek halfweg zijn. Hoog tijd vonden wij het om eens een paar specialisten uit de praktijk van de gespecialiseerd voetverzorger te vragen om kennis te maken met de vaardigheden die onze cursisten sinds de start van de opleiding hebben opgedaan. We contacteerden de *Belgische Vereniging voor Gespecialiseerde Voetverzorgers* met de vraag om ons in contact te brengen met twee vakspecialisten die geen affiniteit hebben met SYNTRA of met onze opleidingen. We vonden twee dames, Veerle en Chantal, elk met een eigen praktijk in de regio Sint-Niklaas. Zij waren meteen enthousiast om in te gaan op onze vraag. Na afloop mochten wij hen een aantal vragen voorleggen.

Wat is jullie het sterkst bijgebleven na de observatie?

(Chantal) “Het viel mij vooral op hoeveel uitstekend uitgevoerde verzorgingen ik heb gezien. Voor een groep die nog maar halfweg het traject zit, lijkt me dit toch uitzonderlijk. Vooral de manier waarop cursisten op een professionele en vlotte wijze eelt kunnen verwijderen vond ik heel knap. Ik zag ook vlotte handgrepen en een mooi glad resultaat, iets wat doorgaans toch heel veel oefening vraagt. Het niveau dat deze cursisten demonstreren is echt hoog.”

(Veerle) “Ik kan me daar enkel bij aansluiten, de manier waarop deze cursisten reeds eelt kunnen verwijderen is echt knap.”

In welke mate komt jouw observatie overeen met de realiteit van het gespecialiseerd voetverzorgingskabinet?

(Veerle) “Niet alleen de infrastructuur was professioneel, er was ook een duidelijke systematiek aanwezig bij de cursisten. Ik zag cursisten patiëntenfiches invullen alsof ze nog nooit iets anders hadden gedaan. Bij het nalezen van enkele van deze fiches viel het mij ook op hoe nauwkeurig deze waren opgesteld en met de correcte medische terminologie. Als ik dan toch een puntje voor verbetering moet benoemen dan beperkt zich dat tot veeleer details. Ik denk bijvoorbeeld aan de instrumenten die hier en daar toch wat rommelig lagen naarmate de verzorging vorderde. Terwijl in de handel perfect oplossingen verkrijgbaar zijn. Maar dat is dan ook echt wel het enige.”

Gaan de cursisten volgens jullie observatie voldoende beredeneerd te werk?

(Veerle en Chantal) “Cursisten in deze groep weten duidelijk wat ze aan het doen zijn. Het hoge niveau van de patiëntendossiers zijn daarvan het beste bewijs. Echt een mooi resultaat!”

[\(terug naar overzicht\)](#)

Hoe gaat het verder?

Momenteel is het eerste jaar gespecialiseerd voetverzorger volgens de principes van de CCV-methodiek afgerond. De vijfde context is in uitvoering. Daarmee zitten we precies halfweg in de te behandelen contexten. Intussen vonden naast de permanente competentieopvolging ook reeds drie ‘*summatieve evaluaties*’ plaats. In een volgende nieuwsbrief geven we u graag meer tekst en uitleg over deze manier van evalueren. Tot slot bieden we u ook een inkijk in de analyses van de eerste resultaten.

Alle reacties op deze nieuwsbrief zijn welkom op bert.van.cauteren@syntra-mvl.be.